Mattup ki Pool yi riiɲe a ɗoŋ siiɗo
Galat

Eŋ urzi k'ono ɗoŋ kun t'oone adda mattup ettiyo

Ette mattup ere Pool yi riiɲe a ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa a siiɗo Galat. Pool geŋ ki siiɗo Galat yi iide taŋ sire, y'an di gizite Rabila Majjaanawa a Yawudiyagi wo a ɗoŋ Yawudiyagi ye. Wo ɗe k'ita maŋ, Yawudiyagi oŋgoŋ an iide'ŋ an'de, Pool yoŋ wede zina k'Isa ki kotto ye, wo ono ɗoŋ yi gizite toŋ kane ɗerec ye. An an di ruute a kane ɗoŋ Yawudiyagi ye i ziipe addaŋ a Isa geŋ, i dehu an d'ise munɗa wede oogoro Muusa ti rootiyo kay. Wo munɗa wede an ziiɗa zakiɗi a jiire, urzi walɗu ponde. Kane an rootiyo t'urzi geŋ, Raa yi di'n wolliyo ɗuwo ki diine a ɗaanadí me.

Pool y'illiga iŋkino maŋ yi-ti gulkuwe ɓaadaŋ. Kono kamo y'an di riiɲe mattup a ɗoŋ siiɗo Galat, y'an di kize Raa yi'ni wolliyo ɗuwo ki diine a ɗaanadí t'urzi walɗu ponde ye. Walɗu ponde ere toc Raa yi rootiyo te, ere a urzi tudde ɗuwo ge ki d'isiyo ye, wo tod'te ere Unde Kamileṉ t'isiyo adda k'adde. Geŋ t'urzi zaapu k'adde a Isa ɗaŋŋal, ɗuwo Raa yi'ni wolliyo ɗoŋ ki diine a ɗaanadí me. Wo t'urzi zaapu k'adde a Isa ɗaŋŋal, lekkiyadiŋ t'a t'ise lekkiyo ere Raa ulbí i-d'ise uɲse me.

Toose ki Pool a ɗoŋ Galat

1-2 Mattup ette i raaɲiya nuŋ Pool wede zina k'Isa, ti
zemɓa pay i ziipe addaŋ a Isa ɗoŋ ti nuŋ, ay un t'ize toose
a kune ɗoŋ ogiysito ti suma k'Isa a siiɗo Galat*. Naabo

* 1:1-2 1.1-2 Siiɗo Galat: Kun wollo adda mattup ki Naabo ɗoŋ zina 16.6.

ette ni t'uune t'urzi ɗuwo ye, i n'igibo wedusu ye ni d'isiyo
me, oo t'elo Isa Almasi ti Meega Raa wede a bilɗe Almasi
ti diine ɗoŋ unto. 3 Geŋ beeko ti toose ki Meegiŋ Raa
ti Galmeega Isa Almasi i koona egguŋ. 4 Yode wede y'a
iili tuddí, y'a inda k'olɗikadiŋ, wo y'in di'n uɗɗe ti sulɗi
ɗoŋ ulpi ki duniya. Y'ize iŋkino aa Meegiŋ Raa yi dehu.
5 Tamma t'a koone a yode ki daayum! Eyye.

Rabila Majjaanawa soo ɗaŋŋal

6 Nuŋ n'a ziiɗa giggiró kono Raa wede unni wiike ti
beeko ere k'Almasi kun d'iili, kesiko kun di-gime k'ume
rabila majjaanawa ere ti doolo, 7 kaciŋ rabila majjaanawa
ti doolo umbo. Wo ɗoŋ ede an isiyo an un ti'n dagge,
Rabila Majjaanawa ere k'Almasi an dehu an ti-kime ti
doolo. 8 Iŋkino maŋ ise kaye batum, wenɗa ti doolo,
ise maaleeka ti kandaane toŋ maŋ, y'un gizita rabila
majjaanawa ti doolo aa ere ay un ki gizite ye maŋ, yode
geŋ duuɗiyo Raa t'a koona eedí! 9 Kaye ay un ruute ti
poone, aŋkeŋ n'a-di ɗoole sey, aame wenɗa y'un gizita
rabila majjaanawa ere ti doolo aa ere kun uune ti kaye ye
maŋ, yode geŋ duuɗiyo Raa t'a koona eedí!

10 Wo kune kun elkiyo ni riiŋe iŋkino kono ɗuwo an di
n' t'imma ko? Aha, iŋkino ye! Ni dehu a ni t'imme Raa.
Kun elkiyo miŋ, nuŋ ni dehu n'a t'ise wede beehiye a eda
ɗuwo ko? Aha, iŋkino ye! Aame ni dehu n'a t'ise beehiye
a eda ɗuwo sey maŋ, ni ki t'ise wede naabo k'Almasi ye.

Pool yi t'ize wede zina k'Isa

11 Zemɓa ki nuŋ, ni dehu n'un di roote: Rabila Maj-
jaanawa ere n'un gizite gette, ni k'illiga ti bize wedusu ye,
12 wo wenɗa y'o ki gizite ye, yi ki n' duuye ye. Tode gette
Isa Almasi batum y'o iiɗiba ita.

13 Wo kune kun ti suune lekkiyadó ere ti kaaga te, aame
nuŋ ni daaniya urzi k'oogoro Yawudiyagi me. Nuŋ ɗoŋ ki

Raa ogiyso ti suma k'Isa n'anni dibire ɓaadaŋ wo ni dehu
n'an uute. 14 Wo t'adda diine daamayó Yawudiyagi, nuŋ
n'aa di jiire ki daaniya k'oogoro me, n'a ziiɗa zakiɗi t'addó
pay a oogoro moŋgiɗagó te.
15 Wo kaciŋ Raa yi ni biire t'ume t'adda k'adde meedó to,
y'o d'ele beekadí y'a ti n' wiike kono ni-di naabe. 16 Aame
onniyo ere Raa yi dihe t'iina maŋ, Ulí y'o di y' gize n'a yi
zuune, kono n'an di kizite rabiladí a ɗoŋ Yawudiyagi ye.
Aame geŋ ni ki tunde wede tudde ye, 17 ki Zeruzalem toŋ ni
k'iide ye, n'a wollo ɗoŋ zina k'Isa ɗoŋ ti poone ti nuŋ me.
Tiŋ geŋ miŋ n'a iŋgile baa, n'a iŋgile siiɗo k'Arabi, saŋ n'a-
gimo ki geeger Damas. 18 Îide ozzine aɗo maŋ, n'aa t'iide
Zeruzalem kono ay di suuno tuddey ti Piyer. Ni likko ti
yode suuk sire, 19 wo wede zina k'Isa Almasi ti doolo n'aa
ki wullo ye, ni wullo Zak leema Galmeega† ɗaŋŋal. 20 Ono
ɗoŋ n'un raaŋiya eŋ, ki kotto lohito ye, Raa toŋ yi suune.
21 Saŋ maŋ ti Zeruzalem n'a iŋgile ki siiɗo Siiri ti Silisi.
22 Zemɓa ɗoŋ ogiysito ti suma k'Almasi a siiɗo Ziide toŋ,
t'ersadaŋ an ki n' wulle ye. 23 An ollige miŋ ɗuwo an
rootiyo a tukki nuŋ, an'de: «Wede in di'n dibire ginno,
aŋkeŋ yi-gime, yi kazita Rabila Majjaanawa a urzi zaapu
k'adde a Isa, ere ti poone yi ki dehu yi ki t'olliga ye gen̰n̰o.»
24 Aame an illiga iŋkino maŋ, an tamma Raa kono nuuno.

2

Pool ti ɗoŋ naabo k'Almasi oŋgoŋ

1 Aame îide ozzine koomat makumu piɗe maŋ, n'a gime
ki Zeruzalem sey kaye ti Barnabas, wo n'aa di wiike Tit

---

† 1:19 1.19 Zak: Yoŋ leema Galmeega Isa, yoŋ ti diine ɗoŋ dokkiyo ti ɗoŋ ogiyso ti suma k'Isa a geeger Zeruzalem. Kun wollo adda mattup ki Galat 2.9 wo Naabo ɗoŋ zina 15.13.

pây*. 2 Nuŋ n'iide kono Raa y'o ruute n'a ette. Aame ay
iiney maŋ, n'an ugiye deero ki ɗoŋ ogiyso ti suma k'Isa
siidey, maŋ n'an t'îide taaya a urzi Rabila Majjaanawa ere
ni kazita a ɗoŋ Yawudiyagi ye. N'a t'ize iŋkino kono ni
ki dehu naabo ere n'ize wo ere n'isiyo ette, i-ki t'eŋgile
ki bita ye. 3 Tit wede iide ti nuŋ geŋ yoŋ Girek, wo kane
deero geŋ an ki y'ize ki toogo ye y'a walɗa ponde me. 4 Wo
ɗe i d'ede zemɓa ɗoŋ an'de kane an ziipe addaŋ a Isa,
kaciŋ an ki ziipe addaŋ ye, an dehu Tit y'a walɗa ponde.
An t'iide diinayey aa ɗoŋ wolliyo k'itadey, an dehu an ay
ti'n dagge, kaye ɗoŋ eedey toore me. Ay t'ize eedey toore
geŋ t'urzi k'Isa Almasi, wo kane an dehu an ay ti'n kime
k'adda ɓuliko ere a urzi k'oogoro Muusa sey. 5 A ɗoŋ geŋ
kaye ay an di-tuuge, urzi booloŋ toŋ ay an k'iili ye, kono
kaye ay dehu ɗerec ki Rabila Majjaanawa gette t'a lekke a
diinaguŋ.
6 Wo kane ɗoŋ geŋ a eda ɗuwo kane deero toŋ —
a nuŋ deerikadaŋ ere ti poone gette ki bita, kono Raa
y'inni wolliyo kine pay miŋ kaŋ soo† — kane ɗoŋ a eda
ɗuwo kane deero geŋ, a nuŋ munɗa an ki ruute ye ti
doolo me. 7 Wo kaciŋ an wulle maŋ an zuune, ɗerec Raa
y'o ele a beezó naabo kazita Rabila Majjaanawa a ɗoŋ
Yawudiyagi ye, aakede Raa yi ele a bey Piyer naabo ki
kazita a Yawudiyagi. 8 Ɗerec, Piyer Raa yi y'ize wede
zina k'Isa y'a-y'igibe ki tukki Yawudiyagi, iŋkino nuŋ
toŋ Raa y'an ize wede zina k'Isa y'an-igibe ki tukki ɗoŋ
Yawudiyagi ye. 9 Zaŋ, Zak wo Piyer geŋ, ɗuwo an'ni suune
kane deero ki ɗoŋ ogiyso ti suma k'Isa. Kane geŋ an zuune
naabo gette ki kotto Raa y'o ele ti beekadí. Ay di-gitte
onamey kaŋ soo, wo ay a-ti ziɗɗe bey ki toose, i-kaza ay

* 2:1 2.1 Kun wollo adda mattup ki Naabo ɗoŋ zina 11.30; 15.2.
† 2:6 2.6 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 10.17.

lekkiyo kettiyo kaŋ soo. Iŋkino maŋ nuŋ ti Barnabas ay
d’iŋgile ki tukki ɗoŋ Yawudiyagi ye, wo kane aŋ Piyer an
d’iŋgile ki tukki Yawudiyagi. 10 Wo an ay di ruute an’de
ay a d’elkoy a ɗoŋ an k’ede munɗa ye, wo nuŋ gettiŋ
naabadó ere n’isiyo t’adde soo to‡.

*Pool y’aapu*ɗu Piyer

11 Onniyo Piyer y’iide ki geeger k’Antiyos siiɗo Siiri§
geŋ, y’aaze munɗa wede ulsu, iŋkino n’a y’iipiɗe a
ɗaana ɗoŋ pay i t’ugiye. 12 Zak geŋ yi d’igibo zemɓa,
wo ki poone an d’aana geŋ Piyer yi d’omɓo kaŋ soo ti
zemɓa ɗoŋ Yawudiyagi ye me. Wo aame zemɓa geŋ an
iina maŋ, Piyer y’aa t’irga omɓo ti kane y’a iili, kono
y’orgiso a zemɓa Yawudiyagi. 13 Maŋ kane Yawudiyagi
oŋgo toŋ bizaŋ a t’ize sire sire aa ki Piyer. Iŋkino maŋ
yode Barnabas toŋ yi wulle naabadaŋ ere an ize gettiyo
maŋ, y’a-t’ize aa kane. 14 Aame ni wulle naabadaŋ a
ki t’iide a ɗerec ere ki Rabila Majjaanawa ye maŋ, n’a
t’iiziga, n’a t’îhira a ɗaana ɗoŋ pay, wo ni di ruute Piyer,
n’ede: «Kee Yawudusu, wo aŋkeŋ̃ŋ̃o lekkiyadá aa ki ɗoŋ
Yawudiyagi ye, ki ki lekkiyo ye aa k̃i ɗoŋ Yawudiyagi me.
Ɗe mummino ki dehu k’a ti’n kime ki toogo zemɓa ɗoŋ
Yawudiyagi ye, an di lekke aa ki Yawudiyagi ɗoo miŋ kollo
me?»

15 Kaye ay suune Yawudiyagi miŋ kaye! Kaye soo ye
ti ɗoŋ Yawudiyagi ye, ɗoŋ ay’ni waaku ɗoŋ k’olɗiko*
me! 16 Ki too maŋ in i suune ɗuwo Raa y’anni wolliyo ki
diine a ɗaanadí t’urzi daaniya k’oogoro Muusa ye, wo ɗe
y’anni wolliyo ki diine a ɗaanadí t’urzi zaapu k’adde a Isa

‡ 2:10 2.10 Kun wollo adda mattup ki Naabo ɗoŋ zina 11.29-30.
§ 2:11 2.11 Kun wollo adda mattup ki Naabo ɗoŋ zina 11.19-26.
* 2:15 2.15 Ɗoŋ k’olɗiko: I-kaza ɗoŋ Yawudiyagi ye an ki
suune oogoro Muusa ye.

Almasi ɗaŋŋal†. Wo kaye toŋ ay ziipe addey a Isa Almasi,
kono Raa y’ay di’n wolle ki diine a ɗaanadí t’urzi zaapu
k’adde a Almasi, t’urzi daaniya k’oogoro Muusa ye. Ɗerec,
wenɗa soo toŋ umbo Raa y’a yi wolle ki diine a ɗaanadí
t’urzi daaniya k’oogoro Muusa me. 17 Kaye Yawudiyagi
toŋ maŋ ay dehu Raa y’ay di’n wolle ki diine a ɗaanadí
t’urzi beeko k’Almasi. Wo ɗe ay ize iŋkino toŋ ɗuwo an
ayni wolliyo kaye ɗoŋ k’olɗiko aa kane ɗoŋ Yawudiyagi
ye maŋ, geŋ Almasi yoŋ wede naabo a urzi k’olɗiko ko?
Aha, iŋkino ye! 18 Aame urzi k’oogoro Muusa ni y’iili wo
k’ita maŋ n’a-kime k’addaga maŋ, geŋ ni t’ize wede a ti
diipiɗa a urzi k’oogoro gen̰n̰o. 19 Nuŋ a oogoro gette aa
n’inda kono tode batum ti n’îide, wo aŋkeŋ ni dehu n’a
lekke ki Raa. Aame Almasi y’inda ekk’undumu wede zaapu
t’ekki bakadí kaŋ tontilko geŋ, aa n’inda ti yode kaŋ soo.
20 Lekkiyadó ette i lekkiyo nuuno ye, i lekkiyo Almasi adda
k’addó me. Lekkiyadó a duniya ette ni lekkiyo t’urzi zaapu
k’adde a Ulo Raa wede yi ni giyye, yode batum y’a inda
kono nuŋ. 21 Iŋkino maŋ beeko Raa ni k’ooli ye. Wo aame
t’urzi k’oogoro ɗoo miŋ k’a t’ise ki diine a ɗaana Raa maŋ,
geŋ aakede Almasi y’inda ki bita.

3

Mummino kun uune Unde Kamilen̰ me?

1 Kune ɗoŋ siiɗo Galat no, kune’ŋ elkiyaguŋ umbo!
Wee wee un ti’n digge me? Para maŋ taaya k’Isa Almasi
an ti y’ tiike ekk’undumu wede zaapu t’ekki bakadí kaŋ
tontilko an un ti ruute a ɗaanaguŋ, kun illiga keren̰.
2 Iŋkino maŋ ni dehu n’un di’n tonde a munɗa soo: Unde
Kamilen̰ Raa y’un ele gette kono kun diine urzi k’oogoro
Yawudiyagi kunuŋ, kun illiga Rabila Majjaanawa wo kun

† 2:16 2.16 Kun wollo adda mattup ki Romeŋ 3.20-24.

d'umɓe ko? 3 A munɗa geŋ kune elkisaguŋ umbo me? Ki
poone kun iise t'urzi k'Unde Kamileŋ̰, wo aŋkeŋ kun dehu
kun a-ti ɗaŋge t'urzi munɗa wede tudde ti dehu. 4 Kune
kun elkiyo miŋ beeko ere kun uune pay ti Raa gette, tod'te
ki bita ko? Aha, ki bita ye! 5 Kun ollo kay, aame Raa y'un
ele Unde Kamileŋ̰ wo y'aaze sulɗi k'armika a diinaguŋ
geŋ, y'isiyo kono kun daaniya urzi k'oogoro kunuŋ, kun
illiga Rabila Majjaanawa wo kun d'umɓe ko?

Raa yi ziipe beeko a Ibirayim

6 An riiɲe ti kaaga adda mattup ki Raa a tukk' Ibirayim,
an'de: «Yi ziipe addí a Raa, iŋkino Raa y'a yi wulle yoŋ
ki diine a ɗaanadí[*].» 7 Kun ollo ono en̰n̰o: ɗoŋ i ziipe
addaŋ a Raa ɗaŋŋal ita k'in̰n̰i k'Ibirayim me[†]. 8 Ti kaaga
Raa yi-ti gize rabila majjaanawa gette a Ibirayim, y'ede:
«Ita ɗuwo pay an t'oona beeko t'urzi kee[‡].» Geŋ iŋkino
an riiɲe ti kaaga adda mattup ki Raa, ɗoŋ Yawudiyagi ye
toŋ Raa y'an isa ki diine a ɗaanadí t'urzi zaapu k'addaŋ a
yode. 9 Iŋkino maŋ ɗoŋ i ziipe addaŋ a Raa geŋ an uune
beeko pây aa k'Ibirayim wede yi ziipe addí a Raa.
10 Wo ɗoŋ pay i daaniya urzi k'oogoro Yawudiyagi geŋ
duuɗiyo Raa a eedaŋ, kono ono eŋ an riiɲe ti kaaga adda
mattup ki Raa, an'de: «Duuɗiyo Raa a wede soo daayum
y'a ki ti sooru ye a sulɗi pay ɗoŋ an riiɲe adda mattup
k'oogoro Muusa me[§].» 11 Kine in'ni suune ono geŋ kereŋ̰,
wede y'a t'ise ki diine a ɗaana Raa t'urzi k'oogoro umbo,
kono ono eŋ an riiɲe ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de:
«Wede Raa yi yi wolliyo ki diine a ɗaanadí geŋ, yoŋ y'a

---

[*] 3:6 3.6 Kun wollo adda mattup ki Zenez 15.6 wo Romeŋ 4.3. [†] 3:7 3.7 Kun wollo adda mattup ki Romeŋ 4.16. [‡] 3:8 3.8 Kun wollo adda mattup ki Zenez 12.3; 18.18; 22.18; 26.4; 49.10. [§] 3:10 3.10 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 27.26.

lekka t’urzi zaapu k’adde a yode[*].» 12 Ɗerec, urzi k’oogoro
ti wede ki zaapu k’adde a Raa soo ye. Wo ɗe ki oogoro’ŋ,
wede y’a t’izira a urziyagi k’oogoro pay gen̰n̰o maŋ, t’urzi
geŋ y’a lekka[†].
13 Para maŋ kono k’oogoro Muusa gette kine duuɗiyo
Raa a eediŋ, iŋkino maŋ Isa Almasi batum y’a iido, y’a
t’umɓe duuɗiyo kine wo i-d’uupe eedí, iŋkino y’in di’n
uɗɗe ti duuɗiyo gette. Geŋ ono eŋ an riiŋe ti kaaga
adda mattup ki Raa, an’de: «Wede tuuku an ti y’ doɗɗiyo
ekk’undumu geŋ, duuɗiyo Raa a eedí[‡].» 14 Geŋ a t’ize
iŋkino kono t’urzi Isa Almasi, beeko ere Raa yi ruute yi
t’ela a Ibirayim a-teepe a ɗoŋ Yawudiyagi ye pay. Geŋ
kine toŋ t’urzi zaapu k’adde a Isa in d’uune Unde Kamilen̰
ere Raa yi ruute y’in t’ela te.

Oogoro ti ono ɗoŋ Raa yi ruute y’aasa
15 Zemɓa ki nuŋ, n’un di rooto munɗa wede a urzi
lekkiyadiŋ ere an̰ken̰n̰o: Aame wede yi t’aahe k’unto geŋ,
onamí ɗoŋ yi riiŋe a urzi dokkiɗe laalayí, wenɗa yi k’aane
yi ki ti’n latte ye, wo y’a k’oŋke munɗa ti doolo ye. 16 Geŋ
iŋkino ki ono ɗoŋ Raa yi ruute y’aasa a Ibirayim wo k’eda
k’in̰n̰izí toŋ maŋ. Ti kaaga adda mattup ki Raa, an ki riiŋe
ye «a tukk’ita k’in̰n̰izí pay», aakede a kane ɓaadaŋ geŋ
me. Wo ɗe an riiŋe «a tukk’ulo soo t’ita k’in̰n̰izá», geŋ i-
kaza ti ulo wede soo[§], yoŋ Almasi. 17 Onamó en̰n̰o ɗoŋ
ni dehu n’a roote me: Ki poone Raa yi gitte taasuwa ti
Ibirayim t’urzutú. Saŋ iide ozzine meeda piɗe uto ada
g’aɗo[*] maŋ, Raa yi-d’ele oogoro a Muusa. Iŋkino maŋ

---

[*] 3:11 3.11 Kun wollo adda mattup ki Abakuk 2.4 wo Romeŋ 1.17. [†] 3:12 3.12 Kun wollo adda mattup ki Lebitik 18.5 wo Romeŋ 10.5. [‡] 3:13 3.13 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 21.23. [§] 3:16 3.16 Kun wollo adda mattup ki Zenez 12.7. [*] 3:17 3.17 Kun wollo adda mattup ki Zenez 15.13 wo Egzod 12.40.

oogoro gette ti k'aane ti ki t'îde taasuwa gettiyo ye, para
maŋ ono ɗoŋ Raa yi ruute y'aasa geŋ a t'isa ki bita. 18 Wo
aame sulɗi ɗoŋ Raa yi boohiyo a ɗoŋzí geŋ ki'ni t'oone
t'urzi k'oogoro maŋ, geŋ i-kaza sulɗi'ŋ ki'ni t'oone t'urzi
k'ono ɗoŋ Raa yi ruute y'aasa ye. Wo ki too maŋ, Raa yi-
ziipe beeko a Ibirayim t'urzi k'ono ɗoŋ yi ruute y'aasa.
19 Ɗe iŋkino maŋ, ki moo me Raa y'a elo oogoro a
Yawudiyagi me? Oogoro gette Raa yi t'ele kono t'in di kize
doopiɗadiŋ ere a urzizí, bini aaniya k'ulo ti biza bumɓu
k'Ibirayim wede Raa yi ruute y'a yi t'igibo. Oogoro gette
yi t'ele ti bize maaleekiyagi, wo wede i konso diinayaŋ y'an
di ruute†. 20 Wo aame munɗa ki wede soo maŋ, geŋ i ki
dehu wede y'a ki koone a diine ye. Raa yoŋ soo ɗaŋŋal‡
wo y'aane.
21 Geŋ i-kaza oogoro gette dokki ko ti ono ɗoŋ Raa yi
ruute y'aasa me? Aha, dokki ye! Aame oogoro gette Raa
yi t'ele t'an t'ele lekkiyo a ɗuwo maŋ, geŋ wede y'a aane
y'a t'ise ki diine a ɗaana Raa t'urzi k'oogoro me. 22 Ɗerec,
an riiŋe ti kaaga adda mattup ki Raa, ɗoŋ a duniya pay
eŋ adda k'olɗiko, iŋkino Raa y'a elo munɗa wede yi ruute
y'an t'ela a kane ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa Almasi t'urzi zaapu
k'adde a yode.
23 Ki poone urzi zaapu k'adde a Isa y'a aana geŋ, kine
daŋgay a urzi k'oogoro bini onniyo ere Raa yi'n t'iiɗiba
ita a urzi zaapu k'adde a Isa. 24 Iŋkino maŋ oogoro gette
t'a guune ere boohiyadiŋ, bini aaniya k'Almasi, kono t'urzi
zaapu k'adde a Raa y'in di'n isa ɗoŋ ki diine a ɗaanadí.
25 Aŋkeŋ onniyo ki zaapu k'adde a Almasi t'iina geŋ, kine
ti ɗanɗi k'oogoro ye baa.

Ḭŋ̰ḭ Raa

† 3:19 3.19 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 5.2-5 wo Naabo ɗoŋ zina 7.53. ‡ 3:20 3.20 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 6.4.

26 Ɗerec, t’urzi zaapu k’adde a Isa Almasi wo ti lekkiyo
ere kettiyo kaŋ soo ti yode geŋ, kune pay kun t’ize in̰n̰i
Raa. 27 Iŋkino maŋ kune pay kun ti zuyye batem geŋ kun
aa ti gitte kaŋ soo t’Almasi, kun t’usse Almasi. 28 Geŋ
âhuntu tudde umbo: Eŋ Yawudusu eŋ Yawudusu ye, eŋ
ɓule eŋ ɓule ye, eŋ kule ette erewo umbo. Kine pay miŋ
soo in lekkiyo kettiyo kaŋ soo t’Isa Almasi. 29 Aame kune
ki Almasi maŋ, geŋ kune ita k’in̰n̰i k’Ibirayim, wo kune i
koona a sulɗi ɗoŋ Raa yi boohiyo̰ a ɗoŋzí, a-t’etta a ono
ɗoŋ yi ruute y’aasa me.

4

1-2 Ono ni dehu n’a roote en̰n̰o: Ulo wede i koona a
korɓite meegí geŋ, aame yoŋ ulo̰ ɓotto, lekkiyadí aa ɓule
a ɗaana ɗoŋ i yi dokkiyo wo i ƴeeriyo korɓite meegí me,
ise korɓite pay geŋ saŋ ki yode toŋ maŋ. Wo yi d’ollige
onamaŋ bini onniyo ere meegí yi ruute a t’îda. 3 Kine toŋ
iŋkino kay, aame kine aa in̰n̰i ɓotto geŋ, in lekkiyo adda
ɓuliko k’undiyagi ɗoŋ toogo̰ i-dokkiyo duniya. 4 Wo aame
onniyo ere Raa yi ruute t’îide maŋ, y’a t’igibo Ulí an di
y’ehe adda duniya t’urzi k’erewo, wo i di y’ dokkiyo oogoro
Yawudiyagi, 5 kono y’in di’n aɗɗe kine ɗoŋ adda daŋgay
in i dokkiyo oogoro gettiyo, wo y’in di’n ise in̰n̰i Raa.
6 Ki kotto kune kun t’ize in̰n̰izí, iŋkino Raa y’a igibo
Unde k’Ulí ti-t’iide adda k’addḛ kine pay, ti-ɗolle: «Abba!»
I-kaza Meegó. 7 Iŋkino aŋken̰n̰o kee ɓule ye baa, kee ulo
Raa. Wo kee ulí geŋ, sulɗi ɗ̰oŋ Raa yi boohiyo a ɗoŋzí,
kee toŋ adda t’urzi beekadí*.

*Pool ulbí oo*ɗiyo a tukki ɗoŋ Galat

8 Ti kaaga Raa soo ɗaŋŋal kun ki y’ zuune ye geŋ, kun
di lekkiyo adda ɓuliko ere ki raayagi ɗoŋ ki kotto kane ki

* 4:7 4.7 Kun wollo adda mattup ki Romeŋ 8.15-17.

bita†. [9] Wo aŋken̰n̰o Raa kun yi zuune, wo ay di roote yoŋ
y'unni zuune ti poone too. Wo ɗe mummino kun di-kime
ki tukki undiyagi ɗoŋ ki bita toogadaŋ baata i-dokkiyo
duniya, wo kun t'ise ɓulagi sey me? [10] Kun di daaniya ita
sulɗi ɗoŋ aakede: onniyo k'oholo, aagulu tere, teɗɗari
tarnaapagi, wo tarnaapagi ɗoŋ adda k'ozzinagi‡. [11] Nuŋ
ulbó ooɗiyo a kune, kono a naabo ere n'ize pay a diinaguŋ
gette a t'isa ki bita.

[12] Zemɓa ki nuŋ, n'un di'n tondo ti oɓe bey, kun lekko
aa ki nuuno, kono nuŋ ni t'ize aa kune. Kune munɗa ulsu
soo toŋ kun o k'ize ye. [13] Kun elko, aame nuŋ tuddó eeni
gen̰n̰o n'un gizite Rabila Majjaanawa ki poone me. [14] Ki
too maŋ kune a tuddó gette kun di n' kiigira kun ti n' kime,
wo iŋkino kun ki d'ize ye. Wo ɗe kun di n' ziiɗa bey sire
aakede maaleeka Raa wo aa Isa Almasi batum. [15] Aame geŋ
ulbuguŋ uŋse ɓaadaŋ, aakede i t'ise maŋ edaguŋ toŋ, kun
t'oɗɗipe kun o t'ele. Wo ɗe ki moo me aŋken̰n̰o iŋkino ye
me? [16] Wo aŋkeŋ n'a t'ize wede k'aduguŋ kono ni rootiyo
ono ɗoŋ ɗerec ko?

[17] Kun ollo, kane an un ti'n argu k'urzi wede ti doolo
geŋ, an dehu kun an di'n daane wo ɗe kane elkisadaŋ
olɗo. An dehu an un di'n arga ti tuddó, wo a t'ise
kane batum ɗoŋ kune kun di daane me. [18] En̰n̰o munɗa
wede beehiye me, sulɗi ɗoŋ beehiye'ŋ i dehu kun seeɗa
daayum zakiɗi eego, aame nuŋ a diinaguŋ ɗoo ye. [19] In̰n̰i
ki nuŋ, kono kune geŋ addó i ni kakkisa aa n'un ti'n t'ehe
sey, wo addó a ni kaɗiwa daayum bini kune kun t'isa
zakiɗi aa yode Almasi. [20] Ki too maŋ nuŋ ni dehu n'a ette
ki tudduguŋ, n'un di roote ono ɗoŋ ni dehu n'a roote kun
d'olliga golladó. Wo aŋkeŋ, kono kune geŋ munɗa n'a t'ise

---

† 4:8 4.8 Kun wollo adda mattup ki 1 Korent 8.4-6. ‡ 4:10 4.10 Kun wollo adda mattup ki Romeŋ 14.5 wo Kolos 2.16-23.

ni ki suune ye.

Saara ti Agar

21 Kun oo ki ti rooti ɗoo, kune ɗoŋ kun dehu un di'n
dokke oogoro ɗo geŋ, oogoro gette ti rootiyo munɗa kun
suuniyo ɗey ko? 22 Ɗerec, ono eŋ an riiɲe ti kaaga adda
mattup ki Raa, an'de: «Ibirayim i-d'ede in̰n̰i sire, ulí soŋ
ki eddí ere ɓulowo, wo soŋ ki eddí ere uto siiɗo§.» 23 Ulo
ɓulowo geŋ ti y'ehe a urzi tudde, wo ɗe ulo ki ere uto siiɗo
iŋkino ye, ti y'ehe a-t'iide a ono ɗoŋ Raa yi ruute y'aasa*.
24 T'urzi k'erayi sire eŋ Raa yi dehu y'a roote munɗa. Agar
ti Saara, kane geŋ i-kaza ita taasuwa sire ɗoŋ Raa yi gitte
ti ɗuwo. Ɓulowo Agar gette i-kaza taasuwa ere Raa yi
gitte ti Muusa ekki mokkolo sundutú Sinayi, in̰n̰itú kane
ɓulagi. 25 Agar gette aa mokkolo Sinayi a siiɗo k'Arabi,
wo tode gette aa geeger Zeruzalem aŋken̰n̰o. Kane ɗoŋ
pay i lekkiyo adda geŋ, kane ɓulagi k'oogoro. 26 Wo Saara
gette aa Zeruzalem ki Raa t'awwa, tod'te uto siiɗo, wo
tode meediŋ te. 27 Ono eŋ an riiɲe ti kaaga adda mattup
ki Raa, an'de:

«Koŋ ere karta mi k'ehiyo ye, ulbí i iso uŋse!
Koŋ ere dabar k'ehiyo mi k'uwwe ye, mi yililo!
Ɗerec, in̰n̰i ki ere an t'iili sittú an d'aagila ɓaadaŋ a ceera
in̰n̰i ki ere kulatú a ɗaanatú†.»

28 Zemɓa ki nuŋ, kune aa Isaaka ti kaaga, kun t'ize in̰n̰i
ɗoŋ a ehiyo ere a-t'iide a ono ɗoŋ Raa yi ruute y'aasa.
29 Ɗerec, ti kaaga ulo ɓulowo an y'ehe a urzi tudde geŋ, yi
d'okko maade k'ulo wede Saara ti y'ehe t'urzi k'Unde Raa‡.
Geŋ aŋken̰n̰o toŋ, kine iŋkino kay. 30 Wo k'a elko a ono

§ 4:22 4.22 Kun wollo adda mattup ki Zenez 16.15; 21.2. * 4:23 4.23 Kun wollo adda mattup ki Zenez 17.16 wo Romeŋ 9.7-9. † 4:27 4.27 Kun wollo adda mattup ki Ezayi 54.1. ‡ 4:29 4.29 Kun wollo adda mattup ki Zenez 21.9.

ɗoŋ an riiŋe ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: «Ɓulowo
ki-t'olmu ti ulutú me, kono ɓoy meega i k'ooma yode ye,
ooma ulo wede k'uto siiɗo§.» 31 Iŋkino maŋ zemɓa ki nuŋ,
aŋkeŋ̰ŋ̰o kine iŋ̰ŋ̰i ɓulowo ye, wo ɗe kine iŋ̰ŋ̰i k'uto siiɗo.

5

Almasi y'in ti'n ize eediŋ toore

1 Kine Almasi y'in ti'n uɗɗe t'adda ɓuliko k'oogoro
tod'te aa sibe a golladiŋ, kono kine ki kotto in di lekke
eediŋ toore. Iŋkino maŋ kun a sooɗo zakiɗi, kun ti kima
k'adda sibe geŋ̰ŋ̰o ye baa.

2 Kun ollo koɗuwo, un rootiyo eŋ nuŋ Pool: aame kun
dehu kun di walɗa ponde ɗoo maŋ, geŋ aakede Almasi
y'ize naabadí pay gette, a kune ki bita. 3 Wo nuŋ n'un
di rooto sey wede tuuku yi wilɗa ponde aakede oogoro
Yawudiyagi ti rootiyo maŋ, y'a-t'oziro eego pay urziyagi
k'oogoro me. 4 Kune ɗoŋ kun elkiyo t'urzi daaniya
k'oogoro, Raa y'un di'n wolla ɗoŋ ki diine a ɗaanadí maŋ,
geŋ kune kun ti liɗɗe ti Almasi wo dokki ti beeko Raa te.
5 Wo kaye, ay ziipe elkisadey a Raa, yoŋ y'ay di'n isa ɗoŋ ki
diine a ɗaanadí. Geŋ munɗa wede kaye ay delliyo ti toogo
k'Unde Kamileŋ̰ tod' ti naabiya t'urzi zaapu k'adde a Isa.
6 Ki wede i lekkiyo kettiyo kaŋ soo t'Isa Almasi geŋ, ise yi
walɗa ponde, yi ki walɗa ye toŋ, a ki y' nooge ti munɗa
ye, i jiire zaapu k'adde a Raa ere ti naabatú a urzi geyyiso.

7 Ti poone kun okko beehiye a urzi k'Almasi me. Wo
ɗe aŋkeŋ un îhira wee wee, y'un t'iigire ki daaniya k'ono
ɗoŋ ɗerec ki Raa me? 8 Iŋkino maŋ wede un îhira geŋ,
onamí i k'iido'ŋ ti Raa wede unni wiike geŋ̰ŋ̰o ye. 9 Geŋ
aakede ɗuwo an rootiyo, orme booloŋ ɗaŋŋal geŋ miŋ

§ 4:30 4.30 Kun wollo adda mattup ki Zenez 21.10.

gododo ɓaadaŋ yi-ti t'oozige pay*. 10 Nuŋ ni ziipe addó
a Galmeega kono kune y'un ki'n oola, kun ki t'amɓa urzi
doolo ye. Wo ɗe wede lattiya diinaguŋ geŋ, y'aase tuuku
toŋ maŋ, booro Raa t'a yi seeɗa.

11 Zemɓa ki nuŋ, ki nuuno aame ni kazita a ɗuwo walɗu
ponde beehiye maŋ, iŋkino ki moo me an ni dabirsa me?
Aame ni kazita iŋkino maŋ, unto k'Almasi ekk'undumu
wede zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko gette ki bita, a
ɗuwo a ki t'ise mokkolo morkiye ye. 12 Ɗoŋ lattiya
diinaguŋ geŋ, an wolliyo urzi walɗu ponde beehiye maŋ
ɗe, an ti ɗekko ti dussimayi pây.

Tudde wo Unde Raa

13 Zemɓa ki nuŋ, kune Raa y'un ti'n wiike kun di lekke
egguŋ toore, wo kune egguŋ toore geŋ un ki t'ise urzi
k'isiyo sulɗi ɗoŋ ulpi tudde ti dehu ye. Ki too maŋ t'urzi
geyyiso kun naabo ti tudduguŋ. 14 Ɗerec, to oogoro pay
gette a-t'iide miŋ a ono soo, ono ɗoŋ an'de: «Ki geyyo
bakadá aa ki geyyiso tuddá batum†.» 15 Wo ɗe aame
kun isiyo aa seyɗi balɗa an t'ahutu tuddaŋ wo an a-
t'aaɗumu maŋ, geŋ kun koona mentikagi, para'ŋ kun di
latta lekkiyaguŋ.

16 Kono kamo n'un di rooto, kun i oolo tudduguŋ a Unde
Raa t'un di'n dokke, iŋkino kun ki d'isa ye sulɗi ɗoŋ ulpi
tudde ti dehu me. 17 Ɗerec, sulɗi ɗoŋ tudde ti dehu geŋ, i
k'ettiyo soo ye ti sulɗi ɗoŋ Unde Raa ti dehu me. Wo sulɗi
ɗoŋ Unde Raa ti dehu geŋ, i k'ettiyo soo ye ti sulɗi ɗoŋ
tudde ti dehu me. Kane sire geŋ aakede aŋ gede t'awili,
iŋkino kun k'aane kun ki t'ise ye munɗa wede kun dehu

* 5:9 5.9 Kun wollo adda mattup ki 1 Korent 5.6. † 5:14 5.14 Kun wollo adda mattup ki Lebitik 19.18.

kun d'ise me‡. 18 Wo ɗe aame unni dokkiyo Unde Raa
maŋ, geŋ kune ɓulagi k'oogoro Yawudiyagi ye baa.
19 In'ni suune sulɗi ɗoŋ tudde ti dehu t'aase me,
aakede: boliyo, pitiŋko, n̰aapu, 20 daaniya loŋgayi,
kombiɗiko, koogire tudde, ono k'ulpi, kolɓiso, kulkiso i
ceeriyo eego, kama tudde k'ita, niikiyto wo âhuntu tudde,
21 zaapu k'adde a munɗa wedusu, soɓito ti omɓito i
ceeriyo eego i-t'eliyo isiyo sulɗi ɗoŋ kaca kaca, wo sulɗi ti
doolo toŋ ede i'ni deeƴiso me. Nuŋ n'un di rooto aakede
n'a ruute ki poone, ɗoŋ isiyo iŋkino geŋ an k'etta ye ki
Moziko Raa te.
22 Wo ettiyo naabo ere Unde Raa t'isiyo adda k'adde
wedusu me: geyyiso, uŋsuwo, toose, omɓin̰e, beehiyko,
seeɗu zakiɗi a munɗa, 23 adde tasse, wede y'a seeɗa
tuddí. Oogoro ti ki rootiyo k'ulsuko ye a tukki sulɗi geŋ
me. 24 Kane ɗoŋ ki Isa Almasi, sulɗi ɗoŋ ulpi tudde
ti dehu wo ti n̰aapu geŋ, aa an ti'n tiike kaŋ soo ti
yode ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko.
25 Kine in uune lekkiyo t'urzi k'Unde Raa, iŋkino in i oolo
tuddiŋ a Unde Raa t'in di'n dokke. 26 In ki kili tuddiŋ ye,
essiyo ti tuddiŋ toŋ ulu, wo in zaape addiŋ ye a munɗa
bakadiŋ me.

6

*Sarkiya k'atti*ɗi ti tudde

1 Zemɓa ki nuŋ, aame kun wulle wede y'a ti diipiɗa urzi
Raa maŋ, kune ɗoŋ un ede Unde Raa geŋ kun ti y' kami
k'urzi wede ki diine, wo kun i rooto ti golla ere tasse. Ni
rootiyo eŋ a kune wede y'ette kama bakadí geŋ, y'a elko
tuddí kono yode toŋ y'a-ki t'oora adda naamiya daggiya
aa ki bakadí ye. 2 Kun noogo tudduguŋ a sarkiya k'attiɗi

‡ 5:17 5.17 Kun wollo adda mattup ki Romeŋ 7.14-23.

wede un d'ede. Kun isiyo iŋkino maŋ, geŋ kun a ti sooru a
oogoro k'Almasi. 3 Aame wede y'elkiyo yoŋ wedusu duuru
wo kaciŋ yoŋ ki bita maŋ, geŋ yi ti daggiya tuddí batum.
4 Iŋkino wede tuuku toŋ yi wollo naabo k'aggadí. Iŋkino
adda naabadí gette, munɗa ulbí i-d'ise uŋse ede maŋ,
y'iso a naabo k'aggadí, y'a ki dooze ti naabo ɗoŋ doolo
ye. 5 Ɗerec, wede tuuku toŋ yi t'î̃dey taaya naabadí k'eedí
k'eedí a ɗaana Raa me.
6 Wede uune dooyiso a urzi k'ono Raa geŋ, sulɗi ɗoŋ
i-d'ede y'a t'ele a nooge wede i ele dooyiso gen̰n̰o.
7 Kun ollo, kune'ŋ wenɗa soo toŋ y'oola elkisadí ti ti
y' dagga ye, okko maade Raa umbo. Buzu wede ki giira
geŋ, k'a t'ayɗa miŋ yode*. 8 Geŋ iŋkino kay wede y'ooliyo
tuddí k'isiyo sulɗi ɗoŋ ulpi tudde ti dehu geŋ, y'a t'oona
munɗa wede tudde t'eliyo, wo tod' t'eliyo unto. Wo wede
y'ooliyo tuddí a naabo ere Unde Raa ti dehu geŋ, y'a t'oona
munɗa wede Unde Raa t'eliyo, wo tod' t'eliyo lekkiyo
ere ki daayum. 9 Iŋkino maŋ in iso daayum beehiyko, in
t'orme ye. Ɗerec, onniyo ere Raa y'ele gette t'iina maŋ,
aggadiŋ in di-t'ooney, aame in k'urma ye maŋ. 10 Aŋken̰n̰o
peeɗo to ede ɓotto t'a ki t'iire ye geŋ, in iso beehiye a ɗoŋ
pay, wo a jiire a zemɓa ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa.

Ono ɗoŋ ki ɗaŋgu

11 Kun wollo raaŋiya ere deero ette, i riiɲe nuŋ Pool
batum ti beezó. 12 Kane ɗoŋ an un isiyo ki toogo kun di
walɗa ponde ɗo geŋ, kane an dehu majjaanika a ɗaana
ɗuwo, kono munɗa wede an dehu'ŋ ɗuwo an gi di'n
dabire ye a urzi k'unto k'Isa Almasi ekk'undumu wede
zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko me. 13 Kane ɗoŋ i wilɗa
ponde toŋ a urzi k'oogoro an aa ki ti sooru eego ye, wo
ɗe an dehu kune kun di walɗa ponde kono an di t'imme

* 6:7 6.7 Kun wollo adda mattup ki Zop 4.8; Piroberb 22.8 wo Oze 8.7.

tuddaŋ kune ti kane. 14 Ki nuuno, ulbó o k'isiyo uŋse a
munɗa doolo ye, o isiyo uŋse a unto ki Galmeegiŋ Isa
Almasi ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko
ɗaŋŋal. Iŋkino maŋ t'urzi k'unto k'Isa ekk'undumu, sulɗi
duniya a nuŋ o-t'ize aa munɗa ki bita, wo nuŋ toŋ n'a t'ize
aa wede unto a sulɗi duniya me. 15 Iŋkino maŋ ise wede
i wilɗa ponde, i ki wilɗa ponde ye toŋ, i k'ise munɗa ye.
Munɗa wede a jiire, wedusu Raa yi y'ize aware. 16 A kane
ɗoŋ i daaniya ita k'ono en̰n̰o, wo ti kane ɗoŋ k'Izirayel
ki Raa† pây geŋ, toose ti isiyo k'adde koɗuwo ere ki Raa i
koona eedaŋ.
17 Ti aŋki eŋ, wenɗa soo toŋ y'o roota munɗa ulsu ye
baa, kono malkuwagi‡ a tuddó eŋ ki bita ye, i-kaza nuŋ a
Isa Almasi.
18 Iŋkino maŋ zemɓa ki nuŋ, beeko ki Galmeegiŋ Isa
Almasi ti lekko ti kune pay. Eyye.

† 6:16 6.16 Ɗoŋ k'Izirayel ki Raa: I-kaza ɗoŋ ki Raa pay adda duniya. ‡ 6:17 6.17 Kun wollo adda mattup ki 2 Korent 6.4-5; 11.23-28 wo Kolos 1.24.

Mattup ki Taasuwa ere Aware

Mukulu: Mattup ki Taasuwa ere Aware (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mukulu)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun 2022
523c1c0a-f8ac-5d2f-aebe-7063b0de6b23